

Μαρτυρία του Robert Loos για την αλσατική ταυτότητα

Πηγή: Institut National de l'Audiovisuel (Ina), Γαλλία

Ο Robert Loos μιλά τόσο για τον Α' όσο και για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο («τελευταίος πόλεμος», «παρωδία πολέμου», όπως έχει αποκαλεστεί το ξεκίνημα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου). Αναφέρει επίσης πώς ήταν να είσαι Γάλλος, 45 χρονών, ανάμεσα στους δύο πολέμους, μια περίοδο που κράτησε 21 χρόνια (από το 1919 έως το 1940). Στην φράση: «Και τελικά, τώρα, σ' αυτόν τον τελευταίο πόλεμο, ευτυχώς επιτέλους όλα ήταν καλά», το «σ' αυτόν» πρέπει να εκληφθεί ως «μετά τον».

«Ε λοιπόν, θα σας πω, σαν ένας Αλσατός που γεννήθηκε το 1896, και σήμερα, βρισκόμαστε το 1988, πέρασα όλα τα δυνατά στάδια που μπορεί να αντέξει ένας Αλσατός. Μέχρι τα 22 μου χρόνια, γυρίζοντας από τον πόλεμο, ήμασταν Γερμανοί. Όλες οι σπουδές, όλα, για να το πούμε απλά, ήταν μηδέν. Έπρεπε να ξαναρχίσω από το μηδέν. Και ήμασταν Γάλλοι επί 45 χρόνια ακριβώς νομίζω. Ε λοιπόν, και, μόλις που τα πράγματα πήγαιναν μια χαρά εδώ σε μας στους άλλους Αλσατούς, ξέσπασε πάλι πόλεμος. Και, όπως το ξέρετε καλά, το ναζιστικό καθεστώς που μας κατέλαβε, και όλα πήγαν στραβά. «Είστε Γερμανοί»: Μας είπαν! Αλλά εμείς δεν το δεχθήκαμε! Και, κυρίως, αυτό που μας πονούσε, εμάς τους άλλους Αλσατούς (...), οι ηθικές αξίες, για την εθνικότητα, δεν ξέραμε ποιο θεό να προσκυνήσουμε! Αυτό που έλεγαν οι άλλοι που ήταν σωστό, ήταν λάθος, και το αντίστροφο. Κυρίως για τους νέους, ήταν ένα ηθικό δίλημμα. Στ' αλήθεια δεν ξέραμε πού να στραφούμε. Και τελικά, τώρα, σ' αυτόν τον τελευταίο πόλεμο, ευτυχώς επιτέλους όλα ήταν καλά. Αλλά εμείς, περάσαμε, εγώ, πέρασα τέσσερις φορές σε άλλη εθνικότητα, τέσσερις φορές άλλαξα στολή! Έπρεπε να πολεμήσω στην Ρωσία το 1915, στην Ρωσία, όπου με έστειλαν με γερμανική στολή. Και στον τελευταίο πόλεμο φορούσα την γαλλική στολή και πολέμησα εκεί, στο Ρήνο. Αλλά δεν βγήκε τίποτα από αυτά, ήταν ένας 'περίεργος πόλεμος'. Και επιτέλους τώρα, είμαστε ήσυχοι. Και, για μένα, αφού έχω την ευκαιρία να μιλήσω λίγο σε όλο τον κόσμο, είμαστε ευχαριστημένοι που βρήκαμε επιτέλους την εστία μας. Και που βλέπουμε τους δύο, τους δύο γείτονές μας, τολμώ να πω, από την πλευρά του Ρήνου, που επιτέλους τα πάνε καλά. Ότι εμείς, εμείς είμαστε τώρα ήσυχοι, ότι μπορούμε να ζούμε όπως όλοι οι άλλοι μπόρεσαν να περάσουν την ζωή τους... αλλά εμείς, δεν μπορούσαμε. Εγώ, αλλοίμονο, είδα την Αλσατία μας (...) δύο φορές κατεστραμμένη (...)